

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Sžk/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7019200327
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:7019200327.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: A.. J. L., narodený XX. S. XXXX, bytom v R. J., R. Č.. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, so sídlom v Prešove, Masarykova č. 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. apríla 2019, Číslo spisu: KaPO/12242/2019, ČRZ: 53696/2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. septembra 2020, č.k. 8S/49/2019-63, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 10. septembra 2020, č.k. 8S/49/2019-63 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. apríla 2019, Číslo spisu: KaPO/12242/2019, ČRZ: 53696/2019, ktorým žalovaný podľa § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“) nepriznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci z dôvodu, že vec posúdil ako zrejmú bezúspešnosť, pričom jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci je práve vylúčenie zrejmej bezúspešnosti veci.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intencích § 6 ods. 1 a § 8 zákona č. 327/2005 Z.z., § 202 ods. 4 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 01. apríla 2017 (ďalej len „zákon č. 233/1995 Z.z.“) a v zmysle právnej úpravy ustanovenej SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd mal preukázané, že žalobca v konaní o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci požadoval právne zastúpenie v dovolacom konaní, ktoré malo smerovať proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. decembra 2018, sp. zn. 15CoE/99/2018, ktorým súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 05. marca 2018, sp. zn. 1Er/2577/2001-518 vo výroku o schválení rozvrhu výťažku dražby nehnuteľnosti z nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu povinného. Nakoľko však

zákon č. 233/1995 Z.z. dovolanie proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nepripúšťa, krajský súd sa stotožnil so záverom žalovaného o zrejmej bezúspešnosti prípadného sporu.

4. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd žalobu ako nedôvodnú postupom podľa § 190 SSP zamietol.

5. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 SSP tak, že účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

II.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

8. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces žalobca uvádzal, že krajský súd v predmetnej právnej veci pôvodne vytýčil termín pojednávania na 25. júna 2020, žalobca požiadal o odročenie termínu pojednávania, krajský súd následne vytýčil termín pojednávania na 10. septembra 2020, pričom v tento deň aj vyhlásil rozsudok bez toho, aby akceptoval krajskému súdu doručené ospravedlnenie z pojednávania a súčasne doručenú žiadosť o odročenie termínu pojednávania. Odročenie termínu pojednávania odôvodňoval žalobca primárne s poukazom na šírenie pandémie COVID-19 (rizikové cestovanie, opatrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky z 28. augusta 2020, odporúčanie pandemickej komisie zo 04. septembra 2020, ako aj neodporúčané cestovanie prostriedkami hromadnej prepravy). Namietal, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku vôbec nezmenil, že pojednával v neprítomnosti žalobcu, napriek tomu, že žalobca sa riadne ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania. V tejto súvislosti v postupe krajského súdu videl porušenie zásady bezprostrednosti, ústnosti a tiež princípu rovnosti zbraní.

9. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalobca bližšie uvádzal, že žalovaný už v minulosti priznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní v exekučných veciach, konkrétne sa jednalo o rozhodnutie žalovaného z 11. septembra 2017, ktorým priznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci podania dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. decembra 2011, sp. zn. 14CoE/84/2011, prípadne ďalšie rozhodnutia žalovaného zo 16. novembra 2018, 21. marca 2018 a 09. augusta 2019. Rozsudok krajského súdu považoval za arbitrárny, nezákonný, vychádzajúci z nedostatočného zistenia skutkového stavu veci.

10. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

III.

11. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 08. januára 2021.

12. Plne sa stotožnil so závermi plynúcimi z rozsudku krajského súdu, poukaz žalobcu na iné konania, v ktorých bol žalobcovi priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, vyhodnotil ako nedôvodný, nakoľko v tom čase zákon č. 233/1995 Z.z., ani iný zákon explicitne neustanovoval, že proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné podať dovolanie, čím nebolo možné jednoznačne vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu v zmysle zákona č. 327/2005 Z.z. a nárok z tohto dôvodu nepriznať. Až novelou zákona č. 233/1995 Z.z. účinnou od 01. apríla 2017 došlo k zmene v tom smere, že ustanovenie § 202 ods. 4 už výslovne stanovilo, že dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

13. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

14. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril podaním z 19. februára 2021.

15. V súvislosti s podaním dovolania v exekučnom konaní poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8SŽk/33/2020 a sp. zn. 6SŽk/16/2020, k zrejmej bezúspešnosti odkázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5SŽo/61/2013, sp. zn. 5SŽo/62/2013, sp. zn. 7SŽo/13/2014 a sp. zn. 5SŽk/24/2019. Dodal, že žalovaný manipuluje s faktami, nerešpektuje žiadne súdne rozhodnutia, odôvodnenia týchto rozhodnutí a svojvoľne si vytrháva z kontextu len to, čo mu vyhovuje, a čo si vie prispôbiť pre daný prípad, pre danú právnu vec. Kasačnú sťažnosť teda považoval za dôvodnú a opodstatnenú.

V.

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1,2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

17. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

19. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 6 ods. 2 písm. a/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách.

21. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

22. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. apríla 2019, Číslo spisu: KaPO/12242/2019, ČRZ: 53696/2019, ktorým žalovaný podľa § 1 ods. 1 a 2 Správneho poriadku a § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. žalobcovi nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci z dôvodu, že vec posúdil ako zrejmú bezúspešnosť, pričom jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci je práve vylúčenie zrejmej bezúspešnosti veci.

23. Najvyšší správny súd po vyhodnotení žalobcom v kasačnej sťažnosti uplatnených dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od zásadných záverov prijatých krajským súdom vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát najvyššieho správneho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

24. Žalobca v kasačnej sťažnosti v prvom rade namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konkrétne žalobca toto porušenie videl v tom, že krajský súd neakceptoval žalobcom zaslané opakované ospravedlnenie z účasti na pojednávaní vrátane žiadosti o odročenie pojednávania, ktoré sa malo uskutočniť dňa 10. septembra 2020.

25. Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

26. Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

27. Podľa § 115 SSP, pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov alebo z dôvodu uskutočnenia neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu. Správny súd môže odročiť pojednávanie aj vtedy, ak to účastníci konania zhodne navrhnú.

28. Podľa § 25 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

29. Podľa § 183 ods. 2 CSP, od advokáta možno okrem dôvodov, ktoré nastali krátko pred pojednávaním a okrem prípadu, ak advokát súdu preukáže, že strana, ktorú zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom, vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. Od strany možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu.

30. Podľa § 183 ods. 3 CSP, strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať.

31. Podľa § 183 ods. 4 CSP, ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania.

32. V tejto relevantnej časti najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd za účelom prejednania veci nariadil pojednávanie na 25. júna 2020 o 11:20 hodine, ktoré bolo na základe doručených žiadostí tak zo strany žalovaného, ako aj žalobcu odročené na 10. septembra 2020, 11:20 hodinu. Účasť opätovne ospravedlnil žalovaný listom doručeným súdu dňa 12. augusta 2020; súčasne požiadal, aby súd vec prejednal v jeho neprítomnosti. Účasť na pojednávaní rovnako ospravedlnil žalobca podaním doručeným súdu dňa 09. septembra 2020 (t.j. deň pred pojednávaním) a zároveň požiadal o odročenie predmetného pojednávania. Žiadosť o odročenie pojednávania zdôvodnil jednak s poukazom na toho času aktuálnu pandemickú situáciu ohľadom COVID-19 (rizikové cestovanie a odporúčania odborníkov a príslušných orgánov) a jednak s poukazom na vážne rodinno-finančné dôvody.

33. Najvyšší správny súd poukazuje na to, že v správnom súdnom procese (rovnako ako v civilnom procese) platí zásada, že vec sa má rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní (§ 105 ods. 1 SSP). K tomu zodpovedá aj samotný postup súdu, a preto aj všetky úkony, ktoré správny súd realizuje v rámci prípravy pojednávania, je povinný uskutočniť tak, aby bola vec rozhodnutá na prvom pojednávaní. Inštitút odročenia pojednávania je potrebné z uvedeného dôvodu potom vnímať ako niečo výnimočné. V nadväznosti na uvedené, podľa § 115 SSP sa môže pojednávanie odročiť len z dôležitých dôvodov. Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. To však neznamena, že súd za žiadnych okolností nemôže konať bez prítomnosti účastníka, prípadne, že je povinnosťou súdu vyhovieť každej žiadosti o odročenie pojednávania. Podľa § 180 CSP v spojení s § 25 SSP po vyvolaní veci súd prvotne zisťuje, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané; ak sa tieto osoby nedostavili, hoci boli riadne predvolané a absentuje žiadosť o odročenie pojednávania alebo súd uvádzané dôvody odročenia nepovažuje za dôležité, súd rozhodne, že sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie. Správny

súdny poriadok v tomto smere na rozdiel od právnej úpravy plynúcej z Civilného sporového poriadku upravuje aj osobitný spôsob vyhlásenia rozsudku spočívajúci vo vyvesení jeho skráteného písomného vyhotovenia na úradnej tabuli súdu po dobu 14 dní. Tento spôsob vyhlásenia rozsudku prichádza do úvahy výlučne v prípade, ak pri vyhlasovaní rozsudku sú prítomní iba sudcovia a zapisovateľ, čo zodpovedá tu prejednávanej veci. V súvislosti s odročením pojednávania najvyšší správny súd uvádza, že pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov, pričom opodstatnenosť takéhoto dôvodu posudzuje príslušný súd, a to podľa konkrétnych okolností prípadu s tým, že tieto môže preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania predmetnej žiadosti o odročenie pojednávania. Vo všeobecnosti súd skúma dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť o odročenie pojednávania, z hľadiska okolnosti, ktorú uviedol žiadateľ, a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania tejto žiadosti. Dôležitý dôvod mohol byť vyvodzovaný len zo skutočností, ktorá je vo vzťahu k prebiehajúcemu súdnemu konaniu a nariadenému pojednávaniu so zreteľom na všetky okolnosti vážna (svojou povahou znemožňujúca každej strane sporu za rovnakých okolností účasť na súdnom pojednávaní), súčasne ospravedliteľná (všeobecne prijímaná ako odpustiteľná), nepredvídateľná (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvrátiteľná (neumožňujúca strane sporu prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhla (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúca uskutočniť kroky vedúce k účasti na pojednávaní).

34. V prvom rade najvyšší správny súd považuje za potrebné vytknúť krajskému súdu, že v odôvodnení napadnutého rozsudku bližšie žalobcovi neozrejmlí dôvody, pre ktoré nevyhoveli žalobcom podanej žiadosti o odročenie príslušného pojednávania a pristúpil k vyhláseniu rozsudku podľa § 137 ods. 3 veta druhá SSP. Na druhej strane, podľa názoru najvyššieho správneho súdu, aj vzhľadom na povahu samotného sporu, ako aj charakter správneho súdneho konania ako takého čo do ojedinelého vykonávania dokazovania, ako aj striktnej viazanosti krajského súdu rozsahom a dôvodmi správnej žaloby (§ 134 ods. 1 SSP) najvyšší správny súd nepovažoval toto opomenutie krajského súdu za tak závažné, aby bol daný dôvod pre zrušenie rozsudku krajského súdu výlučne z týchto dôvodov. K samotným dôvodom, pre ktoré mal krajský súd podľa mienky žalobcu odročiť pojednávanie, najvyšší správny súd zastáva názor, že žalobcom uplatnený dôvod spočívajúci v rodinno-finančných okolnostiach nemožno považovať aj vzhľadom na všeobecné vymedzenie týchto okolností za dôležitý dôvod, pre ktorý by mal krajský súd odročiť pojednávanie. V súvislosti s ďalším dôvodom, spočívajúcim v šírení pandémie COVID-19 najvyšší správny súd uvádza, že v rozhodnom období (t.j. k 10. septembru 2020) platilo a bolo účinné opatrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

- z 28. augusta 2020, číslo OLP/6911/2020 ukladajúce povinnosť žiadať pri vstupe na pracovisko alebo do priestorov prevádzky od pracovníkov v pracovnoprávnom pomere, štátnozamestnaneckom pomere alebo inom obdobnom pomere preukázanie splnenia povinnosti absolvovať izoláciu v domácom prostredí ukončenú negatívnym výsledkom RT-PCR testu na ochorenie COVID-19 vykonaným v laboratóriách na území Slovenskej republiky, alebo potvrdením o prekročení štátnej hranice Slovenskej republiky starším ako 10 dní, vyplývajúcej tejto osobe z opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky z 28. augusta 2020, sp. zn. OLP/6850/2020 v znení neskorších opatrení,
- z 28. augusta 2020, číslo OLP/6850/2020 v spojení s opatrením zo 07. septembra 2020, číslo OLP/7093/2020 ukladajúce povinnosť v podobe izolácie v domácom prostredí pre osoby vstupujúce na územie Slovenskej republiky, ktoré počas predchádzajúcich 14 dní navštívili krajinu Európskej únie neuvedenú v prílohe č. 1 tohto opatrenia a zároveň nenavštívili krajinu, ktorá nie je členom Európskej únie a nie je uvedená v prílohe č. 1 tohto opatrenia,
- z 03. júla 2020, číslo OLP/5453/2020 v znení opatrenia z 28. augusta 2020, číslo OLP/6848/2020 zakazujúce do odvolania vychádzať a pohybovať sa na verejnosti v priestoroch interiérov budov a v prostriedkoch verejnej dopravy bez prekrytia horných dýchacích ciest (nos, ústa) ako je napríklad rúško, šál, šatka, so stanovenými výnimkami,
- z 28. augusta 2020, číslo OLP/6849/2020 v spojení s opatrením z 09. septembra 2020, číslo OLP/7092/2020 ukladajúce povinnosti štátnym orgánom a orgánom územnej samosprávy pri konaní ich zasadnutí a schôdzí zabezpečiť pri vstupe do budovy oznam o povinnosti, že v prípade vzniku akútneho respiračného ochorenia (napríklad horúčka, kašeľ, nádcha, sťažené dýchanie) je osoba povinná zostať v domácej izolácii, zaistiť pri vstupe do budovy štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy dávkovače na alkoholovú dezinfekciu rúk a dezinfikovať si ruky, respektíve zabezpečiť iný adekvátny spôsob dezinfekcie rúk, zabezpečiť nosenie ochranných rúšok osobami pohybujúcimi sa v objekte štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy, vybaviť hygienické zariadenia prevádzky tekutým mydlom a papierovými utierkami, zverejniť na viditeľnom mieste oznam s informáciou (1/ ak sa u osoby prejavia príznaky akútneho respiračného ochorenia, je potrebné telefonicky kontaktovať

svojho ošetrojúceho lekára a opustiť pracovisko, 2/ pravidelne si umývať ruky mydlom a teplou vodou, následne ruky utierať do jednorazových papierových obrúskov, 3/ zákaz podávania rúk), ďalej zabezpečiť dostatočné vetranie priestorov, zabezpečiť pravidelnú dezinfekciu všetkých kontaktných priestorov, najmä dotykových plôch (napríklad kľučky, zábradlia, výťahy) a všetkých kontaktných predmetov (napríklad pracovný stôl, klávesnica, telefóny, prenosné média, myš) dezinfekčným prostriedkom s virucidným účinkom.

35. V tejto súvislosti najvyšší správny súd odkazuje aj na opatrenia pre súdy platné od 01. septembra 2020 zverejnené na stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (<https://www.justice.gov.sk/Stranky/Ministerstvo/Opatrenia-COVID-19.aspx>), v zmysle ktorých ministerstvo ukladá súdom zabezpečiť všetky činnosti súdu, zabezpečiť dodržiavanie opatrenia z 28. augusta 2020, číslo OLP/6849/2020 a tiež opatrenia z 28. augusta 2020, číslo OLP/6911/2020, zaistiť meranie telesnej teploty osobám pri vstupe do objektov súdov za účelom overenia, či osoba nevykazuje príznaky ochorenia COVID-19 (horúčka nad 38°C) a pri plánovaní a uskutočňovaní pojednávaní vykonávať opatrenia proti prepĺňaniu pojednávacej miestnosti a zhromažďovaniu osôb pred pojednávacou miestnosťou. Rovnako Pandemická komisia Vlády Slovenskej republiky dňa 04. septembra 2020 po dôslednom zhodnotení epidemiologickej situácie na Slovensku odporučila regionálnym hygienikom v rizikových okresoch Slovenska (podľa semaforu oranžové a červené okresy), aby na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 prijímali opatrenia nad rámec celoštátne platných opatrení. Najvyšší správny súd v tomto smere uvádza, že v rozhodnej dobe, t.j. k 10. septembru 2020 tak obvod krajského súdu (Košice), ako aj miesto bydliska žalobcu (okres Z.) sa nenachádzali v červenej, respektíve v oranžovej farbe, pričom cestovanie prostriedkami verejnej hromadnej prepravy nebolo zakázané a ani obmedzené, samozrejme pri zachovaní a dodržiavaní všetkých k tomu zodpovedajúcich protiepidemiologických opatrení (rúško, odstup, dezinfekcia).

36. Vzhľadom na takto zistené a predovšetkým overené skutočnosti, najvyšší správny súd ani v tomto prípade nevzhladol relevantný dôvod na to, aby aj tento žalobcom uvádzaný dôvod považoval za tak dôležitý, aby viedol, či už sám o sebe, alebo spolu s ďalším, k odročeniu pojednávania. Len pre úplnosť najvyšší správny súd dodáva, že krajský súd nemohol postupovať podľa § 183 ods. 4 CSP v spojení s § 25 SSP, teda bezodkladne upovedomiť stranu, ktorá odročenie navrhla, o tom, že dôvod na odročenie pojednávania nebol dôležitý, nakoľko žalobca krajskému súdu neoznámil telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú by mu súd v tomto zmysle zaslal príslušné upovedomenie.

37. Žalobca ďalej v kasačnej sťažnosti namietal nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu a spočívajúce primárne v tom, že žalovaný už v minulosti priznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní v exekučných veciach, konkrétne sa jednalo o rozhodnutie žalovaného z 11. septembra 2017, ktorým priznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci podania dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. decembra 2011, sp. zn. 14CoE/84/2011, prípadne ďalšie rozhodnutia žalovaného zo 16. novembra 2018, 21. marca 2018 a 09. augusta 2019. Rozsudok krajského súdu tiež považoval za arbitrárny, nezákonný, vychádzajúci z nedostatočného zistenia skutkového stavu veci.

38. Účelom zákona č. 327/2005 Z.z. je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v konaniach o oddĺžení podľa osobitného predpisu, v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov. (§ 1)

39. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., zriaďuje sa Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) ako štátna rozpočtová organizácia, ktorá poskytuje právnu pomoc podľa tohto zákona svojimi zamestnancami, určenými advokátmi a mediátormi.

40. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a/ jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/327/20190301>> (odkaz na § 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z.z.; pozn. súdu) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom

b/ nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c/ hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy (odkaz na zákon č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov; pozn. súdu) okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

41. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z., podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa odseku 1 písm. a/ a b/ musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci.

42. Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z., pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremičalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

43. Podľa § 202 ods. 4 zákona č. 233/1995 Z.z., dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

44. Z obsahu administratívneho spisu žalovaného, najvyšší správny súd zistil, že žalobca na predpísanom tlačive požiadal žalovaného o poskytnutie právnej pomoci. Konkrétne žiadal právnu pomoc v exekučnom konaní vo veci podania dovolania proti uzneseniu vydanému Krajským súdom v Košiciach dňa 31. decembra 2018 a vedenému pod sp. zn. 15CoE/99/2018. Týmto uznesením menovaný súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 05. marca 2018, sp. zn. 1Er/2577/2001 v napadnutom II. výroku o schválení rozvrhu výťažku dražby nehnuteľnosti z nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu žalobcu vo veľkosti 1 k nehnuteľnostiam zapísaným na príslušnom liste vlastníctva.

45. Najvyšší správny súd poukazuje na to, že v konaní podľa zákona č. 327/2005 Z.z. treba mať na zreteli, že rozhodovanie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, podľa tohto zákona, predstavuje obmedzenie práva na súdnu a inú právnu pomoc garantovaného ústavou, preto je nanajvyššie nutné brať do úvahy článok 13 Ústavy Slovenskej republiky tak, aby do tohto práva bolo zasiahnuté skutočne len v nevyhnutnej miere a vždy v súlade so zákonom. Štát žiadnym spôsobom negatívne nezasahuje do práva na súdnu a inú právnu ochranu. Štát preberá na seba pozitívny záväzok vo vzťahu k občanom v núdzi, a to v rozsahu, ktorý je prijateľný z hľadiska dlhodobej udržateľnosti, keďže by bolo neúnosné poskytovať právnu pomoc tohto druhu v absolútne všetkých prípadoch, t.j. bez stanovenia hranice odkázanosti a bez stanovenia rozsahu oblastí, v ktorých sa právna pomoc poskytuje (systémom „každému a vo všetkom“). Pozitívny záväzok štátu, ktorý tento na seba dobrovoľne preberá, sa však vzťahuje na zabezpečenie uplatnenia práva na súde prostredníctvom priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci v obmedzených prípadoch. Za plne opodstatnené treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva, alebo či už zo skutkových tvrdení žiadateľa, bez potreby vykonávania dokazovania, nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť, napríklad v prípade zániku práva uplynutím času, dôkaznej núdze a podobne. Za účelom odbremenenia súdov od tzv. šikanózných a bagatelných návrhov zákon č. 327/2005 Z.z. už vyššie citovaným ustanovením § 8 žalovanému zveril právomoc tieto návrhy „eliminovať“ v podobe vydávaní negatívnych rozhodnutí o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, a to z dôvodu nesplnenia jednej z kumulatívnych podmienok priznania tohto nároku (§ 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

46. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je plne v kompetencii žalovaného a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Žalovaný ako príslušný správny orgán (§ 5 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.), za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytnutie právnej pomoci sa musí otázkou zrejmej bezúspešnosti sporu zaoberať, pretože bez splnenia podmienky, že „nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu“ nemožno požadovaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, aj keď žiadateľ ďalšie dve podmienky plynúce z vyššie citovaného ustanovenia § 6 zákona č. 327/2005 Z.z. splnil. Po preskúmaní veci najvyšší správny súd dospel k záveru, že krajský súd vec správne právne posúdil. Z

vyššie citovaného ustanovenia § 202 ods. 4 zákona č. 233/1995 Z.z. v znení zákona č. 2/2017 Z.z. účinného od 01. apríla 2017 jasne vyplýva, že dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné, pričom v tomto smere je jednoznačná a konštantná rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho (pozri napríklad uznesenie z 19. mája 2021, sp. zn. 1Oboer/3/2021, z 25. februára 2021, sp. zn. 2ECdo/9/2020, z 31. augusta 2020, sp. zn. 4Oboer/8/2020, z 29. marca 2019, sp. zn. 4Oboer/29/2018, z 20. januára 2019, sp. zn. 5Oboer/25/2018 a iné). Pokiaľ potom žalobca požiadal žalovaného o poskytnutie právnej pomoci vo veci podania dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní, žalovaný správne postupoval, keď žalobcovi nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci z dôvodu, že nebola vylúčená zrejmä bezúspešnosť sporu. Týmto žalobca, ako správne uviedol žalovaný, a rovnako aj krajský súd, nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc. Pokiaľ žalobca poukazoval na rozhodnutie žalovaného z 11. septembra 2017, ktorým priznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci podania dovolania v exekučnej veci proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. decembra 2011, sp. zn. 14CoE/84/2011, najvyšší správny súd uvádza, že ustanovenie, ktoré explicitne vylučuje prípustnosť podania dovolania proti uzneseniu v exekučnom konaní bolo prijaté až zákonom č. 2/2017 Z.z. účinným od 01. apríla 2017. Ďalšie rozhodnutia, ktoré žalobca v kasačnej sťažnosti označil (rozhodnutie zo 16. novembra 2018, z 21. marca 2018 a z 09. augusta 2019) žalobca bližšie nešpecifikoval, a teda nie je zjavné, v akých konkrétnych konaniach bol žalobcovi priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci.

47. Žalobca následne na podporu svojich tvrdení poukazoval aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré však najvyšší správny súd vyhodnotil ako nesúvisiace s tu prejednávanou vecou. Rozsudok sp. zn. 5Sžo/61/2013 sa týkal žiadosti o poskytnutie právnej pomoci vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, ktorým súd rozhodol, že sudkyňa okresného súdu nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na okresnom súde, rozsudok sp. zn. 5Sžk/24/2019 sa týkal žiadosti o poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, rozsudky sp. zn. 7Sžo/13/2014 a sp. zn. 8Sžk/33/2020 sa síce zaoberali poskytnutím právnej pomoci, respektíve odňatím nároku na poskytovanie právnej pomoci, v exekučnom konaní vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. decembra 2011, sp. zn. 14CoE/83/2011 a dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. mája 2014, sp. zn. 2CoE/30/2014, avšak sa jednalo o obdobie pred prijatím v predmetnej veci aplikovanej novely č. 2/2017 Z.z. Predmetom rozsudku vedeného pod sp. zn. 6Sžk/16/2020 bolo síce rozhodnutie žalovaného, ktorým nepriznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci v právnej veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2017, sp. zn. 17CoE/149/2017, avšak dôvod nepriznania predmetného nároku spočíval v nespĺnení podmienky plynúcej z § 6 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z.z. (hodnota sporu neprevyšovala hodnotu minimálnej mzdy), pričom nie je zjavné, ako sa po vrátení veci žalovaný vysporiadal s ďalšou kumulatívnou podmienkou plynúcou z § 6 ods. 1 písm. b/ menovaného zákona (zrejmä bezúspešnosť).

48. Záverom najvyšší správny súd poukazuje na to, že krajský súd (odhliadnuc od vytknutého nedostatku v časti neodôvodnenia, z akých dôvodov neodročil pojednávanie) v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne dal odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s prejednávanou vecou. Zároveň platí, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

49. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší správny súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

50. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP nepriznal a žalovanému ich nepriznal z dôvodu, že nedošlo k naplneniu predpokladu plynúceho z § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP.

51. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.